

Ředitel ND: Ondřej Černý
Šéf činohry ND: Michal Dočekal

KONEC MASOPUSTU

Josef Topol

„Tohle je holírna, ve který se všechno smí, jediná na světě.“

PREMIÉRA: 26. KVĚTNA 2011 V NÁRODNÍM DIVADLE

KONEC MASOPUSTU

Josef Topol

REŽIE: **J. A. PITÍNSKÝ**
SCÉNA: **TOMÁŠ RUSÍN**
KOSTÝMY: **JANA PREKOVÁ**
DRAMATURGIE: **DARIA ULLRICHOVÁ**
HUDBA: **VLADIMÍR FRANZ**

Král: **Igor Bareš**
Jindřich: **Filip Kaňkovský j. h.**
Marie: **Pavla Beretová**
Cihlár: **Alois Švehlík**
Smrták: **Vladislav Beneš**
Věra: **Kateřina Holánová**
Paní Pražka: **Iva Janžurová**
Rafael: **Radúz Mácha j. h.**
Petr: **Petr Motloch**
Předseda: **Milan Stehlík**
Tajemník: **Jan Bidlas**
Husar: **Filip Rajmont**
Anežka: **Jaromíra Mílová**
Maškary: **M. Anděl, A. Bílík, J. Haj Hossein, K. Heřmánek, E. Josefíková, N. Kouklová, M. Nechvátal, M. Poullová, K. Sitková, J. Vaverka, L. Kryzová, M. Hýča** (studenti DAMU)

Po čtyřiceti pěti letech se do Národního divadla vrací hra Josefa Topola **KONEC MASOPUSTU**. Inscenování se ujal osvědčený „básník jeviště“ J. A. Pitínský. Příběh lásky na pozadí drsné reality kolektivizace, která ničí nejen tradice, ale i mravní řád. Masopustní rej masek stahuje ty, kdo ještě mají duši, do svého víru. Vesnice zdánlivě idylická, plná temných vášní... Ten nejčistší musí být obětován.

Hra Josefa Topola Konec masopustu je jedním z nejlepších básnických dramát dvacátého století. Josef Topol napsal hru ve svých pouhých 27 letech, premiéru měla na scéně Národního divadla v roce 1964. Po půl století je právem pokládána za českou klasiku a stala se vrcholem nejpůsobivější, ryze české linie dramatu, ve které se obraz vesnice v rozměru tragickém i groteskním stává obrazem kořenů našeho bytí.

TRAGÉDIE V DOBĚ MASOPUSTU

Konec masopustu je situován do nejmenované české vesnice, nijak idylické. Jedna z postav ji charakterizuje takto: „Jsou to blbý kopce. Víc kamení než hlíny. A dolejc mokřiny. Samá voda.“

Odehrává se na přelomu padesátých a šedesátých let. Do vesnice přijíždí okresní tajemník, aby přemluvil posledního soukromě hospodařícího rolníka Krále ke vstupu do družstva. Všichni ostatní již podlehli, či se přizpůsobili době, Král je poslední, kdo odolává. Není to žádný velký sedlák, o to víc se zdá nepřipadné, že si stojí za svým. Poctivě hospodaří na polích, na které se zmožil teprve jeho otec. Cítí se zavázán otci, svým kořenům a totéž očekává od svých dětí.

Pro naplnění svého úkolu si zvolil tajemník podivnou dobu – konec masopustu. Je to čas, kdy přestávají platit pravidla všedního, běžného dne. Maškary se ujímají vlády a za maskou mohou vše. Mají právo konat, jak se jim zlíbí, tu moc jim dává tradice. Ale i tradice se prolíná s konkrétním časem. Tradice je dokonce zneužitelná, je jí možno dát takovou náplň, jakou si žádá doba. Holič zvaný Smrták, který je ve hře svou flexibilní přizpůsobivostí protipólem Králova zásadového postoje, vymyslel maškarám žádaný aktuální obsah – maškary pohřbívají soukromý sektor. Rituál pohřbívání, který dle zvyku k masopustnímu reji vždy patřil, míří v tomto případě přímo ke Královi. On je tím posledním, kdo setrvává „ve staré době“, jde proti proudu času. Příběh Krále a jeho dětí a příběh maškar se prolou a dramaticky zauzlí tak, že dojde k tragédii. A jako v klasické tragédii se vše stane během jediného dne.

Topolova vesnice v Konci masopustu má i své mokřiny času. Ve spodních vodách žije příběh, který se udál za války. Byl by to všedně banální příběh, kdyby neskončil tragicky. Za Věrou, sestrou Smrtáka chodili dva chlapci. Jeden byl z vesnice, druhý německý voják na dovolené. Místní, patrně z iniciativy Smrtáka, Němce zmlátili, a syn cihláře byl pak odvečen neznámo kam. Minulost prosakuje do přítomnosti. Formuje osudy postav. V temných vodách minulosti se zrcadlí přítomnost.

JOSEF TOPOL A JEHO HRA NEJEN V NÁRODNÍM

Josef Topol napsal hru Konec masopustu v roce 1962, ve svých pouhých sedmadvaceti letech. A byla to jeho třetí divadelní hra.

Topol vyrůstal v malém městečku Poříčí nad Sázavou a po maturitě na benešovském gymnáziu přišel do Prahy, kde ho E. F. Burian přijal do svého divadla jako lektora a uvedl jeho prvotinu Půlnoční vítr (1955). Současně studoval Topol na divadelní fakultě. Dramaturg Karel Kraus ho přivedl do autorské dílny Národního divadla. Režisér Otomar Krejča spolu s Karlem Krausem realizovali tehdy ambiciózní projekt – oslovili české básníky (Františka Hrubína, Milana Kunderu a Josefa Topola – i ten byl rodem básník), nikoli zavedené dramatiky, aby napsali divadelní hry. Transfúze se zdařila znamenitě, nová krev se na českých jevištích ujala. V roce 1959 byla uvedena v Národním divadle první Topolova hra v režii Otomara Krejči Jejich den. I Konec masopustu byl psán pro Národní divadlo, ale československou premiéru měl v Divadle Oldřicha Stibora v Olomouci v roce 1962. Na scéně Národního divadla měla hra premiéru o dva roky později, v roce 1964. A stala se z ní inscenace proslavená. Krále hrál Radovan Lukavský, v roli Smrtáka exceloval tehdy ještě jako host Josef Kemr, pár zamilovaných, Marii a Rafaela, ztvárnili Marie Tomášová a Jan Tříska. (Asi ne náhodou se milenecká dvojice z Masopustu v leccem podobá slavnému Shakespearovskému páru, tragédii Romeo a Julii překládal Topol pro inscenaci Otomara Krejči.)

Po téměř půl století od prvního uvedení má již hra nejpozoruhodnějšího českého žijícího dramatika punc klasiky, a to rozhodně není obvyklé.

Daria Ullrichová

NEJBLIŽŠÍ PREMIÉRA ČINOHRY:

A. P. Čechov: RACEK, 9. 6. 2011 ve Stavovském divadle

KONTAKT PRO MÉDIA:

Tomáš Staněk, public relations činohry, tel.: 224 902 126, mobil: 605 207 249, e-mail: t.stanek@narodni-divadlo.cz

Sledujte profil činohry na sociální síti Facebook.com

GENERÁLNÍ PARTNER
NÁRODNÍHO DIVADLA

KB

PARTNEŘI NÁRODNÍHO DIVADLA

ŠKODA

AutoCont

PARTNEŘI INSCENACÍ NÁRODNÍHO DIVADLA

vodafone

MECENÁŠI NÁRODNÍHO DIVADLA

KOLOWRAT KRAKOVŠTÍ

Národní divadlo děkuje JUDr. Dominice Kolowrat-Krakovské,
Maximilianu Kolowrat-Krakovskému a Francesce Kolowrat-Krakovské
za nezištnou a štědrú podporu.

Dr. Dadja Altenburg - Kohl